

**Відповіді до завдань III етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури
у 2024-2025 н.р.**

10 клас

I. Українська мова

2. Запишіть правильно слова.

Феєрбах, екстраклас, макроекономіка, штабскапітан, півзахисник, пів години, пів огірка, пів Києва, півзахист, мало-помалу, напівлюдина, блок-система, бізнес-проект, експрезидент, контрадмірал, роз'юшити, супермодель.

3. Запишіть речення, зазначте розділові знаки, побудуйте структурну схему, зробіть синтаксичний розбір, надайте характеристику всій конструкції й компонентам, визначте, якою частиною мови є кожне слово.

Прикм. Імен. Присл. Дієсл. Присл. Займ. Дієсл. Прийм. Част. Прикм.
Хліборобська праця звично панує тут, усе відбувається в ніби неквапливому,
Прикм. Імен. Спол. Присл. Дієсл. Спол. Дієсл. Спол. Прийм. Імен. субстант.
розміреному ритмі, а насправді спішать, щоб устигнути, щоб із вирощеного –
част. Дієсл. Част. Імен. спол. Част. Присл. Імен. імен. прийм. Імен. дієсл.
не втратити ні зернини, бо ж відомо: нива раз на рік родить! (О. Гончар).

[], [], а [], (щоб...), (щоб...), (бо ...): [].

(Речення розповідне, окличне, складне, з різними видами зв'язку, складається з семи частин. 1-2 безсполучниковий зв'язок, 2-3 сурядний зв'язок, 4, 5 -підрядні мети, 6-підрядна причини, 6-7 безсполучниковий зв'язок).

1. *просте, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.*
2. *просте, двоскладне, повне, поширене, ускладнене однорідними означеннями.*
3. *просте, односкладне, повне, поширене, неускладнене.*
4. *просте, односкладне, повне, непоширене, неускладнене.*
5. *просте, односкладне, неповне, поширене, неускладнене.*
6. *просте, односкладне, повне, непоширене, неускладнене.*
7. *просте, двоскладне, повне, поширене, неускладнене.*

4. Виконайте завдання.

4.1. Поясніть значення слів

Суржик –

1. Суміш зерна пшениці й жита, жита й ячменю, ячменю й вівса і т. ін.; борошно з такої суміші.

2. перен., розм. Елементи двох або кількох мов, об'єднані штучно, без додержання норм літературної мови; нечиста мова.

Енциклопедія – науковий довідник, що об'єднує найістотніші відомості з усіх галузей знань чи якої-небудь однієї галузі, розміщених в алфавітному або тематичному порядку.

4.2. Від поданих географічних назв утворіть прикметники:

Нью-Йорк – нью-йоркський, *Волноваха* – волноваський, *Одеса* – одеський, *Буг* – бугський.

4.3. Продовжіть синонімічні ряди слів

добрий (про людину) – близький, сердечний, хороший, щирий, задушевний; *добрий* (про врожай) – багатий, великий, рясний, щедрий.

4.4. Утворіть словотворчі пари на означення статі (фемінітиви):

митець – мисткиня, засновник – засновниця, пілот – пілотеса, учитель – учителька.

5. Відредагуйте словосполучення.

Біг на коньках – біг на ковзанах,

київляни виграли – кияни виграли, перемогли,

трамвай перегружений – трамвай переповнений,

осторожно двері закриваються – обережно, двері зачиняються;

вибачаюсь, яка слідує зупинка – вибачте, яка наступна зупинка;

глажу білий – прасую білизну,

приймаю участь у міроприємстві – беру участь у заході;

відчинив зонтик – розклав парасольку;

купляла на базарі сахар – купувала на базарі цукор.

II. Українська література

2. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

2.1 Назвіть псевдонім письменника Івана Левицького та поясніть його походження.

Нечуй-Левицький справжнє прізвище – Левицький. Псевдонімом письменник обрав прізвище козацького полковника, героя “Думи про Нечуя” Шевченка, яку дуже любив. Інші псевдоніми письменника: Іван Нечуй, Іван Баштовий, Г. Гетьманець, О. Криницький.

2.2 Що стало поштовхом до написання поеми «Мойсей»?

Поштовхом для написання твору стала Революція 1905 р. в Російській імперії. Франко дійшов висновку: розпочинається епоха руйнування імперій, старого несправедливого суспільного устрою. Відтак поневолені народи матимуть шанс на визволення. Треба зробити все, щоб українська нація також була готовою гідно скористатися цим шансом.

Творчий задум зародився під час перебування поета 1904 р. у Римі. Його глибоко вразила скульптура Мойсея, створена на початку XVI ст. Мікеланджело Буонароті.

2.3 Поясніть походження та розкрийте жанрові ознаки трагікомедії.

Трагікомедія – драматичний твір, у якому об'єднані риси трагедії й елементи

комедії: твір, збудований на основі трагедійного конфлікту, розв'язка якого закінчується комічно, не вимагає обов'язкової загибелі героя.

Ознаки трагікомедії: поєднання смішних і серйозних епізодів; використання елементів піднесеності й комізму для змалювання дійових осіб; щасливе розв'язання любовних перипетій; несподівані сюжетні рішення; значна роль випадковості в долях персонажів.